

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ДИЗАЙНУ**

ДОПУЩЕНО до захисту
Завідувач кафедри, д.т.н., проф.
_____ О.В. Чепелюк
«__» _____ 20__ р.

ВІЗУАЛЬНА СТИМУЛЯЦІЯ УВАГИ В НАВЧАЛЬНОМУ ВІДЕО

**МАГІСТЕРСЬКА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
022 Дизайн**

Виконавець:
Студент групи БД2

_____ Зінченко А.О.
(ПІБ)

Керівник:
д.т.н., професор

_____ Чепелюк О.В.
(ПІБ)

Консультанти з розділів:

Основний розділ
д.т.н., професор

_____ Чепелюк О.В.
(ПІБ)

Нормоконтроль
к.т.н., доцент

_____ Фефелов А.О.
(ПІБ)

**ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ДИЗАЙНУ
КАФЕДРА ДИЗАЙНУ**

**Магістерська кваліфікаційна робота
(пояснювальна записка
до дипломного проекту)**

МАГІСТР

(освітній ступінь)

на тему: **ВІЗУАЛЬНА СТИМУЛЯЦІЯ УВАГИ В
НАВЧАЛЬНОМУ ВІДЕО**

Виконав: студент 2 курсу, групи 6Д2
спеціальності

 022 "Дизайн"

(шифр і назва спеціальності)

 Зінченко А.О.

(прізвище та ініціали)

Керівник д.т.н., проф. Чепелюк О.В.

(прізвище та ініціали)

Рецензент Недбай Т.В.

(прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ

Зінченко А.О. Візуальна стимуляція уваги в навчальному відео. – Рукопис.

Робота на здобуття освітнього ступеня магістр за спеціальністю 022-Дизайн. Херсонський національний технічний університет, Херсон, 2021.

В останні роки система дистанційного навчання займає передову позицію в освітньому процесі. Затребуваність даної системи навчання обумовлено динамічною зміною сфер діяльності й поєднання професійних якостей з додатковими знаннями. В умовах ізолюваності, процес отримання нових навичок викликає складності із-за впливу зовнішніх факторів на концентрацію.

З вказаної причини дослідження візуальної стимуляції уваги у навчальному відео сприяють визначенню функцій, потрібних для підвищення ефективності когнітивних функцій. Актуальність даного дослідження обумовлена тим, що, незважаючи на широкий спектр застосування навчальних відео матеріалів у повсякденному житті, свідомою побудовою аудіовізуальних стимулів нехтують.

В рамках даної дипломної роботи досліджено основні моделі стимуляції уваги в навчальних відео. Визначено принципи формування навчального аудіовізуального матеріалу. Оцінено шляхи стимуляції уваги в умовах навчального процесу.

Концептуальне рішення відеоролику містить в собі анімований ряд графічних елементів, які доповнюють візуальну складову відзнятого сюжету, а також розробки та модифікації методів для нових завдань.

ANNOTATION

Zinchenko A.O. Visual stimulation of attention in the educational video. - Manuscript.

Work to obtain the educational qualification level of master in the specialty 022-Design. Kherson National Technical University, Kherson, 2021.

In recent years, the distance learning system occupies a leading position in the educational process. The demand for this training system is due to the dynamic change of areas of activity and the combination of professional qualities with additional knowledge. In isolation, the process of acquiring new skills is difficult due to the influence of external factors on concentration.

For this reason, the study of visual stimulation of attention in educational video helps to determine the functions required to improve the effectiveness of cognitive functions. The relevance of this study is due to the fact that, despite the wide range of applications of educational video materials in everyday life, the conscious construction of audiovisual stimuli is neglected.

In the framework of this thesis the main models of attention stimulation in educational videos are investigated. The principles of formation of educational audiovisual material are determined. The ways of stimulating attention in the conditions of educational process are estimated.

The conceptual solution of the video includes an animated series of graphic elements that complement the visual component of the shot, as well as the development and modification of methods for new tasks.

ЗМІСТ

ВСТУП	8
РОЗДІЛ 1. АНАЛІЗ ОБ'ЄКТУ ПРОЕКТУВАННЯ	10
1.1. Навчальне відео як явище	10
1.2. Особливості побудови сценарію	11
1.3. Композиція кадру і відео	12
1.4. Стан досліджень	14
Висновки	19
РОЗДІЛ 2. ВИЗНАЧЕННЯ ПРИНЦИПІВ ВІЗУАЛЬНОЇ СТИМУЛЯЦІЇ УВАГИ В НАВЧАЛЬНОМУ ВІДЕО	20
2.1. Визначення функцій навчального візуального контенту.....	20
2.2. Компетенції в галузі методів створення навчального відео	22
2.3. Типологія навчального відео	25
2.4. Естетико-психологічний аспект сприйняття аудіовізуальної інформації... 26	
2.5. Світло та колір як формотворний компонент екранного зображення.....	29
2.6. Визначення стимулів уваги у відео різного призначення.....	33
2.7. Принципи візуальної стимуляції уваги в навчальному відео.....	52
Висновки	55
РОЗДІЛ 3. ФОРМУВАННЯ КОНЦЕПЦІЇ ТА СТВОРЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО ВІДЕО	57
3.1. Технологія створення навчального відеоматеріалу.....	57
3.2. Створення навчального відео.....	60
Висновки	67
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ	68
ДОДАТОК А.....	71
ДОДАТОК Б	88
ДОДАТОК В.....	91
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	92

ВСТУП

Підвищений інтерес до онлайн-навчання обумовлений соціальним дистанціюванням в умовах пандемії. Крім того, стрімкий технічний прогрес і доступ до великої кількості інформації стимулює прагнення людини до постійного розвитку і вдосконалення. Прогрес сприяє зміні сфери людської діяльності, виникає потреба у фахівцях з додатковими знаннями, навичками в навчанні, з розширеними поглядами і здібностями. В результаті з'явилася парадигма навчання протягом всього життя. Якість розуміння та засвоєння навчального матеріалу у великій мірі визначається якістю його візуальної складової. З вказаних причин визначення принципів візуальної стимуляції уваги в навчальному відео є задачею **актуальною**.

Мета роботи - визначити принципи візуальної стимуляції уваги в навчальному відео.

Об'єкт – процес проектування навчального відео.

Предмет – візуальна стимуляція уваги в навчальному відео.

Під час дослідження використовувалися загальнонаукові **методи дослідження**: описовий, порівняльний, аналітичний, семіотичний, типологічний. Емпіричною базою дослідження є навчальні відеоролики, при створенні яких найбільш явно можна простежити взаємовплив технічної та художньо-творчої складової.

Наукова новизна роботи. Вперше:

- визначено особливості сприйняття аудіовізуальних творів на основі аналізу впливу технічних і технологічних засобів на процес сприйняття відео;
- визначено принципи візуальної стимуляції уваги в навчальному відео.

Набуло подальшого розвитку визначення естетико-психологічного аспекту сприйняття аудіовізуальної інформації.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що теоретичні дослідження можуть бути використані у навчально-педагогічній

діяльності при підготовці фахівців за спеціальністю 022 – Дизайн та при розробці навчального відео.

Для вирішення мети роботи поставлено наступні **завдання дослідження**:

- визначити особливості побудови сценарію, композиції кадру та відео в навчальному відео на основі аналізу ствну наукових досліджень;

- визначити функції навчального візуального контенту та компетенції в галузі методів створення навчального відео;

- охарактеризувати естетико-психологічний аспект сприйняття аудіовізуальної інформації, як використовуються світло та колір як формотворний компонент екранного зображення, виявити стимули уваги у відео різного призначення та на даній основі сформулювати принципи візуальної стимуляції уваги в навчальному відео;

- створити низку навчальних відео з використанням результатів наукового дослідження.

Структура магістерської роботи обумовлена метою і завданням дослідження. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, додатків, списку використаних джерел.